

دوسده تکاپوی توسعه در ایران

نشست دهم:

دهه استحاله

(صلح)

چهارشنبه چهارم اردیبهشت ماه ۱۳۸۷

حوزه های موضوعی بررسی

● شرایط شناسی

○ بین المللی

○ ملی

● ساختارشناسی

○ جامعه

○ قدرت

● دست اندرکاران توسعه

● نوع مواجهه با توسعه

● روش شناسی

● عملکردشناسی

● نوع تعامل با جهان

● جمع بندی

شرايط شناسى

- بين الملى

- ملى

شرایط بین‌المللی؛

- پایان دوران جنگ سرد
- فروپاشی شوروی
- فروریزی ساختار سنتی رقابتی
- سرآمد عصر انقلاب
- دموکراسی‌های هدایت شده
- برخورد با کانون‌های بحران
- سرریز تراوشات پست مدرن
- برتری سرمایه اقتصادی بر سرمایه نظامی
- بحران بدهی‌های بین‌المللی
- اقتدار و جهان‌شمولی صندوق و بانک
- یک برنامه دورانی؛ تعدیل ساختار اقتصادی
- ارتقاء اهمیت توسعه انسانی
- تقسیم کار نو و چهارجهان

شرایط ملی؛

دوران نو در پی سه رخداد

پایان یک گفتمان

طوره طوری سریع و جهشی:

الگوی زیست

جهت گیری اجتماعی

سیاست خارجی

روند استحالہ

دوران موسوم به «بازسازی»

فرهنگ مصرف نو

پدیداری روزنه های اجتماعی - فرهنگی

نوتکاپوهای روشنفکری

خیز به سمت برنامه

رد پای صندوق و بانک

پدیداری نوطبقه

بروز شکاف های تازه اقتصادی - اجتماعی

امواج اعتراضات

موقعیت نو اقوام - اقلیت ها

ساختارشناسی

• جامعه

• قدرت

ساختار جامعه؛

- میل مدنی - رویکرد به N.G.O
- انسداد حزبی
- بروز و ظهورهای صنفی
- ادامه سعی بر مهار اصناف و کنترل ویژه عرصه عمومی
- اقوام - اقلیت‌ها و مردم محلی مطالبه‌گر
- اقبال جامعه از محصولات جدید تکنولوژیک
- ادامه امواج مهاجرتی
- رگه معترض در دانشگاه

ساختار قدرت؛

- تغییرات قانون اساسی و ولایت مطلقه
- دور جدید پاکسازی و میل به یکدست‌تر شدن
- پدیداری بوروکرات‌ها – تکنوکرات‌های یقه سفید
- تقابل نو؛ طیف «تعدیل» – طیف «ارزشی»
- رئیس دولت محور – کابینه کارگزار
- بدنه رادیکال معترض
- آرایش جدید فکری – سیاسی درون قدرت
- فرودستی دیدگاه کشاورزی تاریخی
- فرادستی دیدگاه مدرن
- افت جایگاه مجلس
- ادغام‌های تشکیلاتی

دست اندکاران توسعه؛

دولت جدید و رئیس دولت

طیفی از نظام کارشناسی

شهرداری ذیل دولت

نوع مواجهه با توسعه؛

✓ بستری برای:

پریش از یک دوران

تغییر گفتمان

الحاق به جهان

اقتدار منطقه‌ای

✓ توسعه آمرانه – بخشنامه‌ای

✓ ترجیح رشد

روش شناسی؛

زیراکسی ✓

تبعی ✓

متن‌های دورانی؛

✓ برنامه اول توسعه ۱۳۷۲ - ۱۳۶۸

✓ برنامه دوم توسعه ۱۳۷۷ - ۱۳۷۳

برنامه:

تکوین در مفصل دو دوران

مرتبط با یک «چشم‌انداز»

بیانیه تغییر ایدئولوژی

یک کپی از یک متن دورانی

مشخصه‌های برنامه

استراتژی‌های توأمان

برنامه دوم در امتداد برنامه اول

یک سکنه؛ تثبیت به جای تعدیل

عملکرد شناسی؛

- دولت؛ محور اقتصاد در مدل جدید
- میل سردار سازی
- «فربهی» در دوران «تعدیل»
- برخورد حذفی با تجربه و ظرفیت‌های دوران جنگ
- برنامه؛ آبشخور دو نوطبقة
- رانت سازمان یافته
- اختصاصی سازی
- پرت سرمایه - نشئت سرمایه
- سقوط ارزش پول ملی - سیطره دلار
- میل ویژه به واردات
- استقراض داخلی - استقراض خارجی
- هزینه‌های صلح مسلح
- امواج تورمی
- شکاف طبقاتی
- بهبود زیرساخت‌ها
- بخشنامه‌های رشد
- میل ضد سنت

نوع تعامل با جهان؛

□ تئوری پذیری – تمکین پذیری

□ سیاست خارجی؛ میل تعامل

کاهش تنش

رگه درهم ریز

ادعاهای منطقه‌ای

□ ادامه ادعای ام‌القرایی

□ استمرار مبادله سنتی نفت خام – کالا

□ مصرف هم‌زمان تئوری، دانش، تکنولوژی، مدیریت خارجی

جمع بندی؛

□ طراز عملکرد باییش نیازها

□ میزان توفیق اقدامات

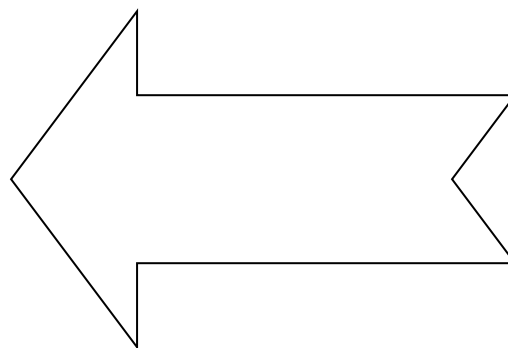
□ آثار اقدامات

□ ملاحظات تاریخی_ دورانی

طراز عملکرد با پیش نیازها؛

انطباق عمل با پیش نیاز

قابل توجه
هم متمرکز - هم منتشر
کپی بیگانه با بوم
نوپدیدار - ناکافی
خاص
موجودِ اقتباسی
موجود
بیرون از توجه - ناکافی
خاص و در محدوده
؟
باسابقه متضاد

پیش نیازها

تمرکز اداری - تشکیلاتی
باور اصلاحی - توسعه ای
تئوری
ادبیات بسترساز
طیف های حامی
برنامه - چشم انداز
پذیرش اجتماعی
مشارکت اجتماعی
آموزش
نهاد
کادر

میزان توفیق اقدامات؛

افزایش ظرفیت‌های زیربنائی

گسترش نظام آموزش عمومی

آثار اقدامات؛

- دولت فربه
- بخش «خصوصی» متصل به دولت
- بدهی خارجی
- گسترش اقتصاد غیر رسمی
- نظام شکل یافته رانتی
- دو طبقه
- تضاد طبقاتی
- گسترش و تعمیق فقر
- فساد دلال تعدیل و بحران‌های اجتماعی
- نوظرفیت‌ها
- توسعه‌های منطقه‌ای

ملاحظات تاریخی – دورانی؛

- خیز تازه برنامه‌ای
- با تمکین‌پذیری تئوریک بین‌المللی
- آمرانه – بخشنامه‌ای
- درکادر یک دولت «قَدَر»
- با تضاد گرایش‌های فئودالی – الزامات صنعتی
- غیر مشارکتی
- منتهی به سلسله‌ای از بحران‌ها و محدود بهبودها
- رسوب دولت بیرون از «سایز تعدیل»